

Xuquuqda Ardayda

Kadeedka Takoorka

Sharciyada xuquuqda madaniga waxay mamnuuceen takoorka iyo kadeedka takoorka ka jira dugsiyada dadweynaha K-12. Takoorka waa sida aan xaqa ahayn ama sinaan la'aanta loola dhaqmo ama loo kadeedo qof *maxaa yeelay* qofka wuxuu ka tirsan yahay koox, lagu sifeyay sharciga, sida **dabaqadda la badbaadiyo**.

Dabaqadda la badbaadiyo waa koox dad qeybsada sifooyin ka dhexeeyo oo laga badbaadiyo takoorka iyo kadeedka hoos yimaada sharciga federaalka iyo gobolka. Kooxahaan waa dabaqaad la badbaadiyo sida hoos timaado sharciga Gobolka Washington:¹

Isirka iyo midabka

Asal qaran

Diinta iyo waxa la aaminsan yahay

Jinsiga

Itaal darrida

Doorashada Jinsiga

Sheegidda jaadka qofka

Aqoonsiga jaadka qofka

Xaaladda ciidamada ka soo noqda dagaalada ama militariga

Isticmaalka hoggaaminta eeyga la tababaray ama xoolaha adeegga

Kadeedka Takoorka iyo Jawiga Cadaawadda

Kadeedka Takoorka

Dugsiyada waa in ay qaadaan talaabooyin oo ardayda looga badbaadiyo kadeedka takoorka. Kadeedka takoorka waxaa lala kulmaa marka dabecadda:

1. Ku saleysan tahay dabaqadda la badbaadiyo ardayga, **IYO**
2. Culus tahay in ku filan si loo abuuro jawi cadaawad ku dhisan.

Kadeedka takoorka waxay lug ku yeelan kartaa dabecadda ka dhexeyso ardayda, dabecadda ka dhexeyso shaqaalaha-iyo-ardayga, iyo dabecadda ku lug leh dadka soo booqda dugsiga.

Jawiga Ku Dhisan Cadaawadda

Kadeedka wuxuu abuura jawi ku dhisan cadaawad marka dabecadda ay aad u darran tahay, meel kasta gasho, ama joogto tahay, taasoo soo koobta awoodda ardayga u leeyahay in uu ka qeybgalo, ama ka fa'iideysto adeegyada dugsiga, hawlaha, ama fursadaha. Jawi ku dhisan cadaawad wuxuu siyaabo badan u saamayn karaa noloshu dugsiga ardayga. Cudurka, murugada ku saabsan tagidda dugsiga, ama hoos u dhaca darajooyinka ama tagidda waxay calaamo u noqon kartaa jawi ku dhisan cadaawad.

Dabecadda Kadeedka waxay qaadan kartaa qaabab badan, sida cago jugleynta, faafinta xanta, caayda, kaftanka liididda, dagaalka jirka, ama dabecad kale oo ku dhisan cago jugleyn, waxyeelo, ama yasniin.

Waxaa lala kulmi karaa kadeedka xattaa haddii aysan jirin rabitaan in waxyeelo la gaarsiyo ama aysan ku sii jeedin hal shakhsi, balse dabaqad la badbaadiyo. Kadeedka wuxuu kaloo ahaan karaa dhacdo hal mar lala kulmo.

Kadeedka Jinsiga waa Kadeedka Takoorka

Kadeedka jinsiga waa dabecad aan la rabin ama xariir kacsii ah oo **(1)** u horseeda ardayga in uu aamino in uu ogolaado dabecadda jinsiga aan la rabin ama xariirka si uu wax u helo, baddal ahaan - tusaale ahaan, darajo ama boos ka tirsan kooxda isboortiga, **AMA (2)** marka dabecadda si la taaban karto u farageliso shaqada waxbarashada ardayga ama abuurto jawi ku dhisan cadaawad.

¹ Cutubka 28A.642 RCW, <http://app.leg.wa.gov/rcw/default.aspx?cite=28A.642>. Cutubka 28A.640 RCW, <http://apps.leg.wa.gov/rcw/default.aspx?cite=28A.640>. Cutubka 49.60 RCW, <http://app.leg.wa.gov/rcw/default.aspx?cite=49.60>.

Xuquuqda Ardayda

Kadeedka Takoorka

Arday kasta ama shaqaale kasta oo ka tirsan dugsiga wuxuu bar tilmaameed u noqon karaa kadeedka kacsiga, iyadoo aan loo fiirin jinsiga qofka, rabitaanka kacsiga, aqoonsiga jaadka qofka, ama sheegidda jaadka qofka. Tusaalooyinka kadeedka jinsiga waxaa ka mid ah:

- Cadaadiska la saaro qofka si looga helo axsaanka kacsiga
- Taabashada aan la rabin ee ah nooca kacsiga
- Qeybinta qoraalada, emailada, ama sawirada kacsiga
- Kaftanka kacsiga, xanta, ama faalada lagu baaqo
- Dagaalka, sida kufsiga iyo weerarka kacsiga

Waxaad macluumaad badan oo ku saabsan kadeedka kacsiga, tilmaamaha siyaasadda dagmada iyo dhaqanka, iyo ilaha la xariira ka heli kartaa: www.k12.wa.us/Equity/Districts/SexualHarassment.aspx.

Cago Jugleynta Waxay Kaloo Ahaan Kartaa Kadeedka Takoorka

Inkastoo dugsiyada laga rabo in ay qaadaan talaabo haddii ardayda soo sheegaan in la gardareysto, sharciyada xuquuqda madaniga waxay ardayda siiyaan badbaadin dheeraad ah oo ka soo horjeedo kadeedka takoorka. Xattaa marka dabecad xumada ardayga soo gasho kadeedka dugsiga, cabsi gelinta, iyo siyaasadda gardareysiga (HIB), dabecadda waxay kaloo ahaan kartaa kadeedka takoorka haddii ay ku saleysan tahay dabaqadda la badbaadiyo ee ardayga.

Badanaa, dugsiyada waa in ay qaadaan talaabo dheeraad ah si ay ardayda uga badbaadiyaan noocaan kadeedka, xattaa haddii dabecadda ay hoos timaado siyaasadda ka soo horjeedo gardareysiga ee dugsiga ama siyaasadda HIB. Shaqaalaha dugsiga waa in ay baaraan kadeedka takoorka suurtoogalka ah - isla marka ay ogadaan, ama ay ogaan karaan - xattaa haddii waalidka ama ardayga uusan soo gudbinin ashtako rasmi ah.

Haddii baaritaanka muujiyo in gardareysiga ku saleysnaa dabaqadda la badbaadiyo ee ardayga iyo abuurta jawi ku dhisan cadaawad, shaqaalaha waa in ay dhakhso wax uga qabtaan si ay u joojiyaan dabecadda una soo af jaraan jawiga ku dhisan cadaawadda. Dugsiga waa in uu habsado in kadeedka uusan mar kale dhicin.

Dugsiga Waa in uga Jawaabo Dhakhso iyo Si Wanaagsan

Shaqaalaha dugsiga waa in ay baaraan kadeedka takoorka ee suurtoogalka ah - isla marka ay ogadaan ama ay tahay in ay ogadaan - xattaa haddii waalidka ama ardayga uusan soo gudbinin ashtako ama uusan weydiisan in dugsiga uu soo farageliyo. Baaristaan waa in ay ahaato mid tafatiran, waa in ay ahaato xaq, iyo dhexdhexaad. Shaqaalaha dugsiga waxay kaloo u baahan yahiin in ay qaadaan talaabooyin lagu badbaadinaayo ardayda marka loo baahdo, xattaa ka hor inta aan la dhamaystirin baaritaanka.

Haddii baaritaanka muujiyo in dabecadda kadeedka abuurta jawi ku dhisan cadaawad, shaqaalaha waa in ay dhakhso joojiyaan dabecadda iyo soo af jaraan jawiga ku dhisan cadaawadda.

Dugsiga waa in uu:

1. Wax ka qabto waxyeelada kadeedka takoorka ku yeeshay ardayga inta uu ku sugnaa dugsiga, **IYO**
2. Habsado in dabecadda takoorka aysan mar kale dhicin.

Dugsiga waa in uu ardayda iyo waalidiinta ka badbaadiyo aar gudashada ardayda kale ama shaqaalaha dugsiga bacdamaa ay arrimo ka soo jeediyeen kadeedka takoorka, soo gudbiyeen ashtako, ama ka qeybgaleen baaritaan.

